

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 688/2023-34

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľiek [REDACTED]

[REDACTED] zastúpených JUDr. Jozefom Polákom, advokátom, Aleja slobody 50, Dolný Kubín, proti postupu Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 10Co/86/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľiek a skutkový stav veci

1. Sťažovateľky sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. júla 2023 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10Co/86/2021 (ďalej len „napadnuté konanie“ alebo „odvolacie konanie“). Sťažovateľky žiadajú, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov. Zároveň žiadajú o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia každej v sume po 7 500 eur a náhrady trov konania.

2. Ústavná sťažnosť bola pomocou technických a programových prostriedkov schválených plénom ústavného súdu [§ 46 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] pridelená sudcovi spravodajcovi Milošovi Maďarovi, sudcovi I. senátu ústavného súdu, ktorý bol vylúčený z konania a rozhodovania v tejto veci uznesením sp. zn. II. ÚS 560/2023 z 28. novembra 2023. Podľa čl. III ods. 1 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2023 do 31. decembra 2023 vylúčeného člena prvého senátu

zastupuje člen štvrtého senátu, podľa čl. III ods. 1 písm. d) neprítomného vekom mladšieho člena senátu alebo z rozhodovania vylúčeného vekom mladšieho člena senátu zastupuje vekom mladší člen senátu určený podľa písmena c). V tejto veci je týmto sudcom člen štvrtého senátu Ladislav Duditš.

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že predmetom napadnutého konania, ktoré bolo vedené pôvodne na Okresnom súde Dolný Kubín, následne na Okresnom súde Martin (ďalej len „okresný súd“), je úprava vlastníckych práv k nehnuteľnosti špecifikovanej v žalobe, pričom sťažovateľky vystupujú v procesnom postavení žalovaných. Okresný súd v konaní rozhodol v poradí prvým rozsudkom sp. zn. 10C/132/2012 z 28. októbra 2016 a upravil vlastnícke práva k spornej nehnuteľnosti. Rozsudok okresného súdu bol zrušený uznesením krajského súdu sp. zn. 10Co/30/2017 z 28. marca 2018 a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Okresný súd vo veci opätovne rozhodol a v poradí druhým rozsudkom sp. zn. 10C/132/2012 zo 16. októbra 2020 upravil vlastníckeho právo spôsobom uvedeným vo výroku rozhodnutia.

4. Proti rozsudku okresného súdu zo 16. októbra 2020 podali vo vymedzených častiach odvolanie žalobcovia v 1. a 2. rade podaním zo 4. novembra 2020, ako aj žalované v 1. a 2. rade (t. j. sťažovateľky) podaním z 29. októbra 2020. Spis bol predložený krajskému súdu 24. júna 2021 a ku dňu podania ústavnej sťažnosti nebolo o odvolaniach rozhodnuté. Ústavný súd dopytom na krajskom súde zistil, že o odvolaniach bolo rozhodnuté rozsudkom z 30. novembra 2023.

II.

Argumentácia sťažovateľiek

5. Podstata sťažnostnej argumentácie spočíva v tvrdenom porušení základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v odvolacom konaní krajského súdu, ktorého dĺžka je podľa názoru sťažovateľiek neprimeraná a nezlučiteľná s obsahom ich uplatnených práv.

6. Sťažovateľky v ústavnej sťažnosti zrekapitulovali doterajší priebeh konania ako celku, ako aj priebeh samotného odvolacieho konania, pričom osobitne poukázali na to, že spis bol predložený krajskému súdu 24. júna 2021 a ani po dvoch rokoch vec nebola právoplatne rozhodnutá. Zároveň zdôraznili, že konanie ako celok trvá 11 rokov a od vydania v poradí druhého rozsudku okresného súdu v čase podania ústavnej sťažnosti ubehlo 2 a pol roka. Sťažovateľky urgovali rozhodnutie vo veci podaním z 25. januára 2023, ako aj sťažnosťou na prietahy predsedovi súdu z 1. júna 2023, ktorý vo svojej písomnej odpovedi pripustil, že sťažnosť je dôvodná, a nariadil vo veci dohľad.

7. Napokon sťažovateľky uviedli, že ústavný súd už v minulosti konštatoval existenciu zbytočných prietahov v tejto veci, ale vo vzťahu k okresnému súdu, a to nálezom č. k. II. ÚS 146/2021-41 z 26. mája 2021. Uvedené konanie bolo iniciované na základe ústavnej sťažnosti žalobcov. V prípade sťažovateľiek ide o prvú ústavnú sťažnosť.

8. Podľa názoru sťažovateľiek vec nie je právne ani fakticky zložitá a sťažovateľky žiadnym spôsobom neprispeli k predĺženiu odvolacieho konania. Prietahy v odvolacom konaní boli spôsobené výlučne postupom krajského súdu, na ktorého nečinnosť neexistuje žiaden rozumný a akceptovateľný dôvod. Sťažovateľky sú presvedčené, že postup krajského súdu je nezlučiteľný

s obsahom uvedených práv podľa ústavy a dohovoru. Krajský súd svojím postupom má vo vzťahu k sťažovateľkám porušovať zásadu právnej istoty, princíp zákonnosti a princíp legitímnych očakávaní.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v odvolacom konaní.

10. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 302/2020).

11. Z relevantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie tohto základného práva (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že namietaný postup všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

12. V tomto kontexte ústavný súd dáva do pozornosti aj rozhodovaciu prax a judikatúru ESLP v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Humen proti Poľsku, rozsudok ESLP z 15. 10. 1999, č. 26614/95, body 58 a 69, Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok zo 17. 1. 2002, č. 32967/96, body 64, 65 a 66).

13. Posudzujúc dĺžku napadnutého odvolacieho konania od predloženia veci do meritórneho rozhodnutia krajského súdu, teda dobu 2 rokov a 5 mesiacov, ústavný súd konštatuje, že dĺžku napadnutého odvolacieho konania krajského súdu možno označiť ako hraničnú, no sama osebe nemá ústavnoprávne relevantnú intenzitu, ktorá by si vyžadovala prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie. Celková dĺžka napadnutého odvolacieho konania je zlučiteľná so základnými právami sťažovateľiek, ktorých porušenie namietajú.

14. Ústavný súd pripúšťa, že dĺžka konania ako celku nie je ústavnoprávne konformná, no zároveň musí zdôrazniť, že podľa § 45 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania (v tomto prípade ústavnej sťažnosti), ak § 89 neustanovuje inak. Sťažovateľky označili v úvodnej časti ústavnej sťažnosti aj v jej petite za porušovateľa svojich práv len krajský súd a namietali, že k porušeniu ich práv malo dôjsť výlučne jeho postupom v namietanom odvolacom konaní. Ústavný súd preto nemohol prekročiť návrh a skúmať existenciu zbytočných prietahov aj v predchádzajúcom konaní pred súdom prvej inštancie.

15. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľiek pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

16. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľiek bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

17. Napokon ústavný súd uzatvára, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľkám, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložili ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. decembra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu